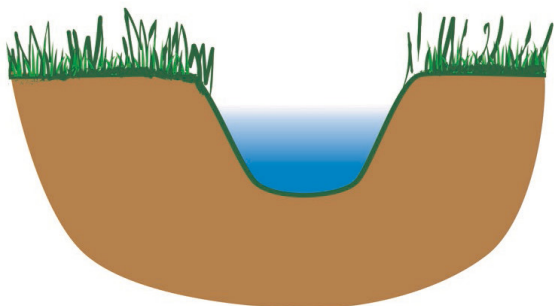
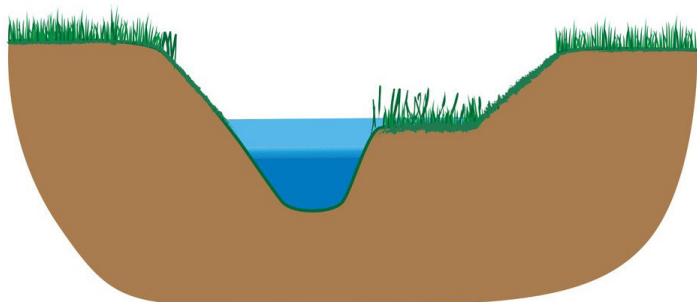

Konventionellt dike

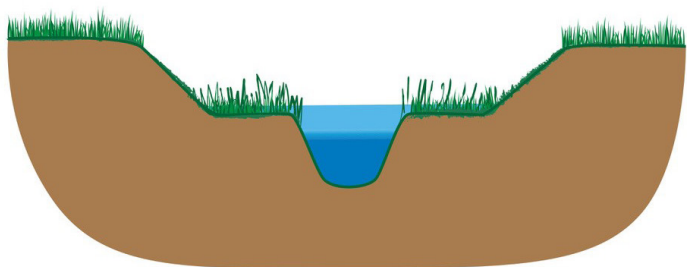
Ett konventionellt dike växer lätt igen under torrt och varmt väder. Under översvämningstider stiger vattnet upp på åkern.

Tvåstegsdike med en översvämningsterrass

Ett tvåstegsdike som har en översvämningsterrass på ena sidan av diket

Tvåstegsdike med två översvämningsterrasser

Ett tvåstegsdike som har två översvämningsterrasser, en på var sida om huvudfåran. Vid översvämning stiger vattnet från den smalare huvudfåran upp på översvämningsterrasserna, istället för upp på åkern.

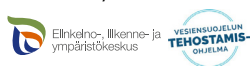
Vattenskyddsvänligt TVÅSTEGSDIKE

Ändamålsenligt planerade tvåstegsdiken kan underlätta åkrarnas översvämningssproblem. De kan även hjälpa till med att förebygga dikens igenväxning.

Ett tvåstegsdike som har förverkligats på rätt sätt, kräver mindre underhåll än ett konventionellt dike. Diket kan även minska erosionen och dess översvämningsterrasser samlar fast material och binder näringsämnen.

**Vattendragen
nedströms tackar.**

Broschyren är uppgjord av projektet VALUME och den svenskspråkiga versionen av projektet LUMME med finansiering av miljöministeriet från programmet för effektiviserat vattenskydd. Finansörer:

FUNKTION

Med grundandet av ett tvåstegsdike menar man återställa landet av diket eller en dikesliknande fåra till naturenlikare fåra med översvämningsterrasser.

Tvästegsdikets djupare fåra bevaras vattenfylld året om, när man ger utrymme för växtlighet på översvämningsterrasserna. Då vattenmängden och flödena ökar, har vattnet utrymme att flöda på de breddade översvämningsterrasserna.

I bilden nedanom har diket nyss grundats och det har ännu inte utvecklats växtlighet på terrasserna.

Översvämningsterrassernas växtlighet minskar erosionen och binder fasta partiklar och näringsämnen från vattnet. Därtill hjälper översvämningsterrassernas växtlighet att öka naturens mångfald i jämförelse med ett konventionellt dike. Samtidigt ökar, även de för jordbrukaren, nyttiga pollinerna.

BYGGANDE

Beroende på objektets behov och ägoförhållanden, kan översvämningsterrasser grundas på den djupare huvudfårens bägge sidor eller enbart på den ena sidan. Konstruktionen efterliknar naturenliga bäckar, vilket gör det till en hållbarare lösning.

Vid byggandet av ett tvåstegsdike lönar det sig att först utreda diket ägoförhållanden. Om diket hör till en dikningssammanslutning, måste man besluta om åtgärderna tillsammans.

Under planeringen måste man

utreda, vilket som är tvåstegsdikets viktigaste mål: minskning av kanternas erosion, förebyggande av översvämning, eller effektivare vattenrening.

Tvästegsdiket lämpar sig inte på alla ställen, t.ex. på grund av jordmänen. Dessa olika faktorer påverkar utformningen av tvåstegsdiket och placeringen av det i terrängen.

Det är bra att använda sig av en kunnig planerare som hjälp, så att man får ut den maximala nyttan av tvåstegsdiket.

TVÅSTEGSDIKET EFTERLIKAR NATURLIGA BÄCKAR

MÅNGFALD

ÖVERSVÄMNINGSTERRASS

POLLINERARE

HUVUDFÅRA

VÄXTLIGHET

SKÖTSEL

I tvåstegsdiket tillåts växtligheten utvecklas utan störningar. Växtlighet kan rensas vid behov med t.ex. klippaggregat.

Slätteravfallet kan utnyttjas genom att kompostera det till mylla eller, beroende på slätteravfallets kvalitet, användas som inmatning till biogasanläggning.

FINANSIERING

Under den nya CAP-perioden som börjat 2023 så går det att söka skötselunderstöd från miljöersättningen, motsvarande som för våtmarker.

Under den nya jordbruksstödsperioden så går det att understöd för grundandet av tvåstegsdike via ersättningarna för icke-produktiva investeringar

- + mindre erosion från kanterna
- + vattendjupet och flödesthastigheterna hålls måttliga
- + förbättrar vattenkvaliteten
- + främjar mångfalden
- + hjälper med åkrarnas torrläggning
- + fördelaktigare att underhålla än ett konventionellt dike

- kräver mera utrymme än ett konventionellt dike
- grundandet kan kräva en del administration
- dyrare att verkställa än ett konventionellt dike

FÖRDELAR & NACKDELAR